

EÚ a jej finančná politika.

Hostiteľ:

Dobrý deň, dnes sa pozrieme na to, ako EÚ a eurozóna riešia otázku inflácie a finančnej politiky. Najskôr, aká je aktuálna situácia s infláciou?

AI:

Dobrý deň. Inflácia v EÚ aj v eurozóne je v súčasnosti jednou z hlavných ekonomických výziev. V posledných rokoch sme zaznamenali nadpriemerný rast cien, ktorý je dôsledkom kombinácie viacerých faktorov:

1. **Energetické šoky** – rast cien plynu, ropy a elektriny, ktorý sa preniesol do cien priemyselných produktov a služieb.
2. **Pandemické následky a dodávateľské reťazce** – prerušené dodávky, nárast prepravných nákladov, oneskorenia v priemyselnej výrobe.
3. **Fiskálne stimuly** – veľké balíky podpory počas pandémie, ktoré zvýšili dopyt a čiastočne prispeli k tlakom na ceny.

Konkrétne, podľa Eurostatu sa inflácia v EÚ v závere roka 2025 pohybovala okolo 5–6 %, v eurozóne približne 5,2 %. To znamená, že ceny spotrebného koša rástli rýchlejšie, než sú priemerné mzdy, čo znižuje kúpnu silu domácností.

Centrálnou autoritou, ktorá sa snaží infláciu kontrolovať, je **Európska centrálna banka (ECB)**. ECB používa predovšetkým **zvyšovanie úrokových sadzieb a operácie na trhu s dlhopismi**, aby spomalila rast cien, ale zároveň musí sledovať, aby opatrenia neohrozili hospodársky rast členských štátov.

Pre bežného človeka to znamená, že hypotéky, úvery a ceny energií môžu rásť rýchlejšie než mzdy, a preto je otázka finančnej politiky EÚ a eurozóny priamo spojená s každodenným životom.

Hostiteľ

Priblíž nášmu čitateľovi v skratke jednotlivé kapitoly rozpočtu EÚ.

AI:

Samozrejme. Rozpočet EÚ je komplexný a je rozdelený do niekoľkých hlavných **kapitol**, pričom každá má svoj účel a priamy dopad na členské štáty:

1. **Kapitola 1 – Udržateľný rast a konkurencieschopnosť**
 - Podporuje výskum, inovácie, infraštruktúru a digitálnu transformáciu.
 - Financuje programy ako **Horizon Europe** (výskum a inovácie) a **Connecting Europe Facility** (dopravná a energetická infraštruktúra).
2. **Kapitola 2 – Spoločná poľnohospodárska politika (CAP)**
 - Zahŕňa **priame platby pre farmárov**, programy rozvoja vidieka a ekologické iniciatívy.
 - Je to najväčšia kapitola rozpočtu a jej financovanie priamo ovplyvňuje agrárny sektor.
3. **Kapitola 3 – Kohezívna politika**
 - Cieľom je **znižit' regionálne rozdiely** medzi členskými štátmi a podporit' menej rozvinuté regióny.
 - Financuje sa z **Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF)** a **Európskeho sociálneho fondu (ESF)**.
4. **Kapitola 4 – Migračná, bezpečnostná a justičná politika**
 - Zameriava sa na **ochranu vonkajších hraníc, azyl a bezpečnosť**, vrátane financovania Frontexu.
5. **Kapitola 5 – Globálna Európa**
 - Podporuje **medzinárodnú spoluprácu**, rozvojovú pomoc, humanitárne akcie a diplomaciu.
6. **Kapitola 6 – Správa a prevádzka**
 - Pokrýva náklady na **fungovanie inštitúcií EÚ**, platy úradníkov, prevádzku budov a administratívne výdavky.

Pre bežného čitateľa je dôležité vedieť, že **EÚ rozpočet nie je gigantický v porovnaní s národnými rozpočtami**, no jeho rozdelenie kapitálu umožňuje financovať projekty, ktoré by jednotlivé štáty samostatne nezvládli, napríklad veľké vedecké projekty, ekologické programy alebo regionálny rozvoj.

Hostiteľ:

Čo je zdrojom príjmu rozpočtu EÚ?

AI:

Rozpočet EÚ sa financuje z niekoľkých **hlavných zdrojov príjmov**, ktoré tvoria jeho „príjmovú stranu“:

1. Príspevky členských štátov

- Najväčší zdroj príjmu, okolo **70 %** rozpočtu.
- Každá krajina prispieva podľa **hrubého národného dôchodku (HND)** a čiastočne podľa dovozov z colnej únie.
- Existujú aj **korekcie**, ktoré znižujú platby niektorých krajín (tzv. „rabaty“), napríklad Spojené kráľovstvo ich využívalo pred Brexitom, dnes podobné úpravy majú iné krajiny.

2. Príjmy z vlastných zdrojov

- Patria sem napríklad **cla na dovozy z krajín mimo EÚ**, cukrové či alkoholové poplatky, poplatky z emisných kvót CO₂.
- Tento zdroj pokrýva **okolo 10 %** rozpočtu a je priamo viazaný na obchod a environmentálne politiky.

3. Daňové príjmy z DPH členských štátov

- Každý štát odvádza určitú časť svojej DPH do rozpočtu EÚ (po špecifických výpočtoch).
- Tento zdroj predstavuje približne **11–12 %** rozpočtu a zabezpečuje stabilnú čiastku.

4. Ostatné príjmy

- Ide napríklad o pokuty firmám, príjmy z výnosov investícií EÚ a iné menšie položky.
- Tieto zdroje tvoria len **malý zlomok rozpočtu**.

Pre čitateľa je podstatné: rozpočet EÚ nie je samostatný „štátny rozpočet“ v klasickej zmysle. EÚ **nezaťažuje priamymi daňami priamo občanom**, ale využíva mechanizmy spolupráce s členskými štátmi. Preto sa aj spory o pôžičky, ručenie alebo alokáciu prostriedkov vždy dotýkajú **štátnych rozpočtov členských krajín** a politicky citlivých rozhodnutí.

Hostiteľ:

Rozpočet EÚ je v ostatných rokoch špecifický o "financovanie Ukrajiny". Môžeš nám priblížiť, kedy a koľko EU poskytla finančných prostriedkov Ukrajine? Akou formou (pôžičky, dotácie, ručenie...)?

AI:

Áno, táto téma je momentálne veľmi aktuálna, pretože rozpočet EÚ je čiastočne “prenesený” na podporu Ukrajiny. Poďme si to priblížiť krok po kroku:

Doteraz:

- Od začiatku ruskej invázie v roku 2022 poskytla EÚ Ukrajine **finančnú podporu vo viacerých formách**:
 1. **Priame dotácie** – príspevky priamo zo zdrojov rozpočtu EÚ na podporu štátneho rozpočtu Ukrajiny, ktoré nemusia byť splácané. Tieto dotácie slúžia na financovanie základných verejných služieb, platy štátnych zamestnancov a nevyhnutnú infraštruktúru.
 2. **Pôžičky** – úvery poskytované EÚ Ukrajine, ktoré musia byť splatené podľa dohodnutých podmienok. Tieto pôžičky umožňujú Ukrajine preklenúť finančne

potreby počas konfliktu, pričom úrokové náklady sú často subvencované alebo čiastočne kryté rozpočtom EÚ.

3. **Záruky / ručenie za pôžičky** – mechanizmus, ktorým EÚ zaistuje, že súkromní investori alebo medzinárodné inštitúcie môžu poskytovať Ukrajine pôžičky s menším rizikom. EÚ sa takto zaviazala kryť časť rizika, čo znižuje náklady Ukrajiny na získanie finančných zdrojov.
-

Hostiteľ:

Sú dostupné zdroje, ktoré by nášmu čitateľovi priblížili výšku priamych dotácií?

AI:

Áno — **existujú spoľahlivé verejné zdroje**, ktoré čitateľovi poskytujú prehľad o tom, **koľko EÚ poskytla finančných prostriedkov Ukrajine a v akých formách**. Tu sú overené fakty:

Celková finančná pomoc EÚ Ukrajine

Podľa oficiálnej stránky Európskej komisie:

- EÚ a členské štáty **spolu poskytli Ukrajine celkovo približne 193,3 miliardy eur** od začiatku ruskej vojny (finančná, humanitárna aj vojenská pomoc). [European Commission](#)
- Z tejto sumy je **viac ako 103 mld € poskytnutých priamo na podporu ekonomickej, sociálnej a finančnej stability Ukrajiny** (t. j. nie len vojenská či humanitárna pomoc). [European Commission](#)

Toto celkové číslo zahŕňa rôzne typy podpory, ale **často sa rozdeľuje na priame dotácie, úvery a garancie** (záruky alebo ručenia).

Priame dotácie a finančná pomoc (EU rozpočet)

Z dostupných údajov o makrofinančnej pomoci (tzv. MFA) a „Ukraine Facility“:

Macro-financial assistance (MFA) a priame platby:

- V roku 2022 EÚ poskytla Ukrajine **asi 11,6 mld € v úveroch a dotáciách**. [European Commission](#)
- V roku 2023 bola podľa údajov Komisie poskytnutá pomoc vrátane **19,5 mld € krátkodobej makrofinančnej pomoci** (vrátane úverov) na podporu fungovania štátneho rozpočtu. [European Commission](#)
- Okrem toho EÚ do roku 2025 **distribuovala výplaty vo výške desiatok miliárd eur** v pravidelných tranžiach cez „Ukraine Facility“ – napr. v roku 2025 dostala Ukrajina **viac než 22,7 mld €** podľa posledných platobných cyklov. [Európska služba pre vonkajšiu činnosť](#)

Ukraine Facility (2024 – 2027):

- Tento špeciálny finančný nástroj EÚ poskytuje **až do 50 mld € kombinovaných úverov a grantov** na podporu makrofinančnej stability, reforiem a obnovy. [Rada EÚ](#)
- K decembru 2025 bolo z tejto facility **mobilizovaných približne 36,7 mld €**, čiastočne už vyplatených Ukrajine (t. j. peniaze realne prešli k ukrajinskému štátu). [Rada EÚ](#)

Podiel grantov vs. úvery:

- Podľa Rady EÚ približne **65 % finančnej pomoci je poskytovaných ako granty alebo podpora v naturáliách**, teda nepodlieha vráteniu, a **35 % ako úvery alebo iné formy dlhu**. [Rada EÚ](#)

Kontext čísiel

Celková suma **podpory Európy pre Ukrajinu (EÚ + členské štáty)** presiahla podľa najnovších údajov **asi 193,3 mld €**, pričom **viac ako 103 mld € je priamo európska finančná pomoc** z rozpočtu a koordinovaných mechanizmov EÚ. [European Commission](#)

Stručne to môžeme zhrnúť takto:

1. Doteraz (od začiatku invázie 2022):

- **Celková pomoc EÚ a členských štátov:** viac ako **193 mld €**
- **Z toho priamo z rozpočtu EÚ a koordinovaných mechanizmov:** viac ako **103 mld €**
- **Formy podpory:** priame granty (peniaze, ktoré Ukrajina nemusí vracať), pôžičky a záruky/ručenia za pôžičky, humanitárna a vojenská podpora.

2. Najbližšie obdobie (cca 2 roky):

- Schválená **pôžička vo výške 90 mld €**, ktorá bude slúžiť na podporu makrofinančnej stability, rozpočtových potrieb Ukrajiny a obnovy infraštruktúry.
- Táto pôžička je súčasťou mechanizmu **Ukraine Facility**, kombinujúceho granty, úvery a záruky.

Hostiteľ:

Tých 90 miliárd predstavuje osobitné zdroje alokované v rozpočte EÚ, alebo to ide na úkor iných rozpočtových kapitál?

AI:

Tých 90 mld € je **nová alokácia zdrojov**, nie klasická kapitola rozpočtu EÚ, ale **nenachádza sa v „existujúcich“ rozpočtových položkách** – teda nejde priamo na úkor bežných programov, ako sú napr. kohézne fondy alebo agrodotácie.

Technicky ide o **mechanizmus pôžičiek a záruk**, ktorý EÚ vytvorila osobitne: členské štáty ručia za časť týchto úverov, pričom samotný zdroj pôžičky je oddelený od štandardného rozpočtu.

Dôležité detaily:

- Pôžička sa nebude odpočítavať z existujúcich grantových kapitol, ale môže ovplyvniť **rozpočtovú flexibilitu EÚ** – napr. limit pre nové investície alebo rezervy v budúcich rokoch.
- Európska komisia musí sledovať, aby zachovala fiškálnu disciplínu, takže v praxi môže dôjsť k **dočasnému obmedzeniu niektorých neprioritných programov**, ak by sa ukázalo, že pôžička a jej splácanie vyžaduje viac „rezerv“ z rozpočtu.

Hostiteľ:

Niektorí politici tvrdia, že táto pôžička významne negatívne ovplyvní rozpočtovú kapitolu Spoločná poľnohospodárska politika (CAP)...

AI:

Áno tvrdia, ale toto tvrdenie je **čiastočne zavádzajúce** a potrebuje vysvetlenie:

- **Spoločná poľnohospodárska politika (CAP)** má svoj vlastný viacročný finančný rámec, ktorý je v zásade **samostatnou kapitolou rozpočtu EÚ**. Tých 90 mld € pôžičky pre Ukrajinu **nebolo priamo odpočítaných z CAP**, teda nejde o „krátenie“ poľnohospodárskych dotácií automaticky.
- **Avšak:** každá veľká mimoriadna pôžička alebo záruka ovplyvňuje **rozpočtovú flexibilitu EÚ**. To znamená, že ak by EÚ potrebovala alokovať viac prostriedkov na splácanie alebo rezervy, **mohlo by to dočasne obmedziť priestor pre nové investície alebo dodatočné programy** vrátane agrosektora, hoci základná CAP zostáva krytá.
- V praxi teda nejde o priame zníženie poľnohospodárskych dotácií, ale o **potenciálny tlak na prioritizáciu výdavkov** v rámci budúcich rokov.

Hostiteľ:

Poľnohospodári v celej EÚ to asi vidia inak. Na sklonku roka sa konal v Bruseli protest poľnohospodárov proti politike EÚ v tejto oblasti. Môžeš priblížiť o čo išlo?

AI:

Určite. Protest poľnohospodárov v Bruseli na sklonku roku bol **odpoveďou na viacero faktorov**, nielen na samotnú pôžičku Ukrajine, hoci tá bola katalyzátorom diskusie:

1. **Finančná obava**

Poľnohospodári sa obávali, že mimoriadne financovanie pre Ukrajinu by mohlo nepriamo znížiť **priestor pre doplnkové platby a investície** v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky (CAP). Aj keď základné dotácie ostávajú, vnímanie je také, že prioritou sa stáva medzinárodná pomoc a nie rozvoj agrosektora.

2. **Energetické ceny a inputy**

Protestoval sa aj proti **rastúcim cenám hnojív, energií a palív**, ktoré významne zvyšujú náklady poľnohospodárskej výroby. EÚ síce prijala niektoré opatrenia na čiastočnú kompenzáciu, ale pre mnohých farmárov sú nedostatočné.

3. **Administratívna záťaž a pravidlá CAP**

Farmári poukazovali na **zložitosť agrodotácií a pravidiel EÚ**, ktorá často znamená vysoké administratívne náklady a oneskorené platby.

4. **Symbolická dimenzia**

Protesty mali aj politický a symbolický rozmer: farmári chceli upozorniť, že **domáca produkcia a poľnohospodárske komunity musia zostať prioritou**, aby sa nezanedbávala bezpečnosť potravín v EÚ.

5. **Priebeh a veľkosť**

Demonštrácia pritiahla farmárov z viacerých krajín EÚ (Francúzsko, Nemecko, Poľsko, Belgicko, Holandsko), a prebehla pred budovou Rady EÚ a Komisii. Podľa médií šlo o **tisíce účastníkov**, pričom transparenty a traktory symbolizovali tlak poľnohospodárskeho sektora na európsku politiku.

Hostiteľ:

Z tvojich predchádzajúcich odpovedí mi vyplýva, že k priamemu kráteniu finančných prostriedkov v jednotlivých kapitolách rozpočtu EÚ z titulu pôžičky pre Ukrajinu, by nemalo dôjsť, ale isté riziko tu je. Ak pripustíme, že to riziko tu je, ktorých ďalších kapitol by sa to mohlo dotknúť?

AI:

Presne tak – formálne **pôžička 90 miliárd eur pre Ukrajinu** neznamená, že sa okamžite a priamo kráti financovanie existujúcich rozpočtových kapitol EÚ, ale **rezerva a ručenie za úver** sú časovo viazané a teoreticky môžu vytvoriť tlak na rozpočet. Ak by sa tento tlak prejavil, dotkol by sa najpravdepodobnejšie **týchto kapitol**:

1. **Spoločná poľnohospodárska politika (CAP)**

– riziko: zníženie doplnkových platieb pre poľnohospodárov, odklad investícií do modernizácie fariem, ekologických projektov alebo podpory mládežníckych farmárskych iniciatív.

2. **Politika súdržnosti (kohezné fondy)**

– riziko: spomalenie alebo zníženie dotácií pre menej rozvinuté regióny EÚ, hlavne investície do infraštruktúry, vzdelávania a miestneho rozvoja.

3. **Výskum, vývoj a inovácie (Horizon Europe a podobné programy)**

– riziko: menšia flexibilita pri alokácii financií na nové technológie, zelenú energiu, digitálne inovácie či konkurencieschopnosť európskych podnikov.

4. Energetická a klimatická politika

– riziko: odklad alebo zníženie prostriedkov na prechod k obnoviteľným zdrojom, energetickej efektívnosti alebo klimatickým projektom v členských štátoch.

5. Fondy humanitárnej pomoci a civilnej ochrany

– riziko: menšia rezerva pre krízové situácie, migračné vlny alebo humanitárne zásahy mimo EÚ.

Zhrnutie:

Priame krátenie kapitálov nie je aktuálne plánované, ale **rezerva na splatenie pôžičky vytvára možný tlak**, ktorý by sa mohol prejaviť hlavne vo flexibilných alebo doplnkových programoch – investičných a rozvojových.

Hostiteľ:

Aký hypotetický vplyv na infláciu by mala povinnosť použitia tých 90 miliárd € na splatenie dlhu za Ukrajinu v plnom rozsahu?

AI:

Dobre, poďme si to rozobrať krok po kroku. Predstavme si hypotetickú situáciu, že **celá suma 90 miliárd € musí byť v najbližších rokoch použitá na splatenie dlhu Ukrajine** a že tento tlak sa prejaví priamo v rozpočte EÚ.

1. Mechanizmus, ako by to ovplyvnilo infláciu

- **Zvýšené fiškálne napätie:** Ak EÚ alebo eurozóna bude musieť kryť pôžičku zo svojho rozpočtu, môže to znamenať zvýšené verejné výdavky (ak sa použijú rezervy alebo prefinancovanie cez dlh).
 - **Cenový tlak:** Zvýšené štátne výdavky – priamo alebo nepriamo cez investície či dodatočné financovanie – môžu v krátkodobom horizonte stimulovať ekonomiku a spôsobiť **tlak na rast cien**, teda infláciu.
 - **Financovanie cez dlh:** Ak by EÚ alebo členské štáty emitovali dlh na krytie pôžičky, zvýšený dlh môže mierne posilniť tlak na úrokové sadzby, čo sa opäť môže premietnuť do spotrebiteľských cien.
-

2. Sektorový vplyv

- **Energia a potraviny:** Ak pôžička „odčerpá“ časť kapitálov z iných rozvojových programov (napr. CAP alebo zelené investície), môže sa spomaliť modernizácia poľnohospodárstva a energetiky. Dlhodobou by to mohlo **tlmiť ponuku** a tým mierne zvyšovať ceny energií a potravín.
 - **Investície do technológií:** Odklad investícií do inovácií a digitálneho rozvoja môže **znižovať produktivitu**, čo je tiež faktor, ktorý dlhodobo tlačí ceny nahor.
-

3. Makroekonomický efekt

- **Krátkodobý efekt:** Pravdepodobne mierne zvýšenie inflácie, najmä ak bude financovanie kryté cez dodatočný dlh alebo presun rezerv z rozpočtu členských štátov.
 - **Strednodobý efekt:** Ak sa investície oneskoria, ekonomický rast by mohol byť mierne spomalený, čo by tlmilo infláciu.
 - **Dlhodobý efekt:** Pri stabilnom fiškálnom prístupe by bol dopad na infláciu len **mierny a dočasný**, pretože eurozóna má nástroje ECB na kontrolu cien (úrokové sadzby, operácie na voľnom trhu).
-

4. Porovnanie s bežným fiškálnym stimulom

- Bežný fiškálny stimul z rozpočtu členských štátov môže zvýšiť infláciu o niekoľko desiatín percenta.
 - Tu by bol efekt podobný, možno **0,1 – 0,3 % dodatočne na ročnú infláciu**, ak by sa všetkých 90 miliárd € použilo priamo cez výdavky.
-

Hostiteľ:

Ešte k inflácii. Čo bude mať v najbližších dvoch rokoch najväčší vplyv na infláciu? Alebo inak rast cien, ktorých tovarov a služieb bude najvyšší?

AI:

Dobre, poďme si to rozobrať systematicky a zrozumiteľne pre bežného čitateľa. Keď hovoríme o inflácii v **najbližších dvoch rokoch v EÚ a eurozóne**, ide predovšetkým o kombináciu **globálnych, regionálnych a vnútorných faktorov**, ktoré ovplyvňujú ceny rôznych tovarov a služieb.

1. Energia a palivá

- **Elektrina, plyn, ropné produkty** – ceny budú aj naďalej veľmi volatilné.
 - Globálne ceny ropy, plynu a uhlia, geopolitické konflikty (napr. vojna na Ukrajine), embargo alebo sankcie voči Rusku môžu **spôsobovať prudké výkyvy cien**.
 - Očakáva sa, že rast cien energií bude mať **najväčší váhový podiel na celkovej inflácii**, a to najmä v zimných mesiacoch.
-

2. Potraviny

- **Ceny obilnín, olejov, mäsa a mliečnych výrobkov** sú veľmi citlivé na:
 - Poľnohospodársku produkciu a počasie (sucho, záplavy, extrémne počasie).
 - Logistiku a ceny palív.
 - Politiku dotácií a finančnú stabilitu sektora (napr. spomínané spomalenie CAP).

- Očakáva sa **mierny až stredný rast cien potravín**, najmä tých, ktoré sú citlivé na dovoz alebo energeticky náročnú výrobu.
-

3. Náklady na bývanie a služby

- **Nájmy a ceny nehnuteľností** – stále rastú, hlavne v mestských oblastiach s nedostatkom bytov.
 - **Služby** – doprava, zdravotníctvo, vzdelávanie, služby v cestovnom ruchu – ich ceny rastú pomalšie než energie a potraviny, ale stále výrazne.
 - Hlavným faktorom je **rýchlosť prenesenia rastu cien energií a mzdy** do cien služieb.
-

4. Doprava a logistika

- **Ceny pohonných hmôt a leteniek** – priamo ovplyvnené cenou ropy a geopolitikou.
 - Nedostatok pracovníkov a vysoké mzdy v doprave môžu tlačiť ceny nahor.
-

5. Technológie a spotrebný tovar

- Ceny elektroniky a automobilov môžu **kolísat'** v závislosti od dodávateľských reťazcov a cien polovodičov.
 - Očakáva sa **mierny rast alebo stagnácia**; rast cien tu bude skôr menší ako u energií či potravín.
-

6. Fiškálne a monetárne faktory

- Politika EÚ a ECB – ak dôjde k zvýšenému fiškálnemu tlaku (napr. pôžička 90 mld € na Ukrajinu), alebo ak ECB zvýši úrokové sadzby, inflácia sa môže **mierne korigovať'**.
 - Dlhodobý efekt: **rast cien môže byť kontrolovaný**, ale krátkodobo sa môže prejaviť tlakom v sektoroch citlivých na palivá a energie.
-

Hostiteľ:

A na záver sa ešte povenujme téme hospodárskeho rastu: - v EÚ - v eurozóne - v jednotlivých krajinách

AI:

Samozrejme, poďme sa pozrieť na hospodársky rast zrozumiteľne a komplexne. Rozdelím to na **EÚ ako celok**, **eurozónu** a **vybrané krajiny**, aby bol čitateľský prehľad jasný.

1. Hospodársky rast v EÚ ako celku

- Po náročných rokoch 2022–2025 zaznamenáva EÚ **mierne oživenie**, ale rast je **nerovnomerný a zraniteľný**.
 - Očakáva sa **rast HDP na úrovni 1,5–2 % ročne** pre rok 2026.
 - Hlavné faktory:
 - Stabilizácia energetických cien po energetických šokoch.
 - Pokračujúce investície do obnoviteľných zdrojov a zelených technológií.
 - Efekty fiškálnej disciplíny a monetárnej politiky ECB.
-

2. Hospodársky rast v eurozóne

- Eurozóna má tendenciu rásť **mierne pomalšie než EÚ ako celok**, najmä kvôli veľkým ekonomickým váham ako Nemecko a Francúzsko, ktoré čelia **strukturálnym problémom** (napr. staršia populácia, nižšia rast produktivity).
 - Prognózy HDP eurozóny na rok 2026: **1,2–1,8 %**, s rizikom spomalenia v prípade geopolitických šokov alebo nových energetických problémov.
 - Pozitívne faktory:
 - Investície do digitálnych a ekologických technológií.
 - Zlepšovanie obchodných vzťahov s tretími krajinami.
-

3. Hospodársky rast v jednotlivých krajinách (výber)

- **Nemecko**: 1,0–1,5 %, hlavné riziká: exportná závislosť, vysoká energetická náročnosť priemyslu.
 - **Francúzsko**: 1,3–1,8 %, podpora zelených technológií a investícií do infraštruktúry.
 - **Taliansko**: 0,8–1,5 %, problém: vysoký verejný dlh a nízka produktivita.
 - **Španielsko**: 1,5–2,2 %, rýchlejšie oživenie v službách a cestovnom ruchu.
 - **Poľsko**: 2,0–2,5 %, podpora investícií do priemyslu a digitalizácie.
 - **Česká republika**: 1,5–2,0 %, vyrovnávanie ekonomických dopadov inflácie a energetiky.
 - **Maďarsko**: 1,8–2,3 %, stabilný domáci dopyt a investície do energetiky a infraštruktúry.
 - **Slovensko**: 1,5–2,0 %, kombinácia priemyselného rastu a podpory investícií do zelených technológií.
-

Zhrnutie

- **Rast EÚ a eurozóny bude mierny, stabilizujúci sa po turbulentných rokoch.**

- **Najväčší pozitívny vplyv** budú mať investície do ekologických a digitálnych technológií.
- **Riziká:** geopolitické napätie, energetická závislosť a inflácia.
- **Individuálne krajiny** sa líšia podľa štruktúry ekonomiky, závislosti od exportu a schopnosti investovať do budúcnosti.

Hostiteľ:

Môžeš uviesť všetky európske krajiny vez ohľad na to či sú, alebo nie sú v EÚ? A môžeš ich uviesť v prehľadnej tabuľke tak, aby boli usporiadané od najvyššieho rastu smerom k najnižšiemu,

AI:

Samozrejme, môžeme pripraviť prehľad **všetkých európskych krajín**, s údajmi o očakávanom hospodárskom raste, pričom rozlišujeme **členov EÚ a eurozóny** a aj **ostatné európske štáty**, aby čitateľ získal úplný obraz. Pre jednoduchosť tu uvádzam stručný prehľad s odhadovaným rastom HDP na rok 2026. Ide o **orientačné odhady na najbližšie roky (cca 2025–2026)**, aby boli čitateľné aj pre bežného čitateľa – nie o presnú prognózu na desiatiny percenta.

Očakávaný hospodársky rast v Európe (zoradené zostupne)

Krajina	EÚ	Eurozóna	Odhad rastu HDP (%)	Poznámka
Írsko	áno	áno	2,5 – 3,0	IT, farmácia, zahraničné investície
Ukrajina	nie	nie	2,0 – 3,0	Obnova, vojnová ekonomika
Poľsko	áno	nie	2,0 – 2,5	Investície, domáci dopyt
Rumunsko	áno	nie	2,0 – 2,5	Rast miezd, infraštruktúra
Litva	áno	áno	2,0 – 2,5	Export, energetika
Estónsko	áno	áno	2,0 – 2,5	Digitalizácia
Malta	áno	áno	2,0 – 2,5	Služby, turizmus
Albánsko	nie	nie	2,0 – 2,5	Reformy, investície
Čierna Hora	nie	nie	2,0 – 2,5	Turizmus
Kosovo	nie	nie	2,0 – 2,5	Verejné investície
Srbsko	nie	nie	2,0 – 2,5	Priemysel, infraštruktúra
Španielsko	áno	áno	1,5 – 2,2	Turizmus, služby
Lotyšsko	áno	áno	1,8 – 2,3	Export
Maďarsko	áno	nie	1,8 – 2,3	Domáci dopyt
Chorvátsko	áno	nie	1,8 – 2,3	Turizmus
Francúzsko	áno	áno	1,3 – 1,8	Verejné investície
Belgicko	áno	áno	1,3 – 1,8	Stabilný rast
Rakúsko	áno	áno	1,5 – 2,0	Priemysel

Krajina	EÚ	Eurozóna	Odhad rastu HDP (%)	Poznámka
Holandsko	áno	áno	1,5 – 2,0	Logistika
Fínsko	áno	áno	1,5 – 2,0	Zelená ekonomika
Portugalsko	áno	áno	1,5 – 2,0	Turizmus
Slovensko	áno	áno	1,5 – 2,0	Automobilový priemysel
Slovinsko	áno	áno	1,5 – 2,0	Export
Luxembursko	áno	áno	1,5 – 2,0	Finančné služby
Island	nie	nie	1,5 – 2,0	Energetika
Švajčiarsko	nie	nie	1,5 – 2,0	Stabilná ekonomika
Nórsko	nie	nie	1,5 – 2,0	Ropa a plyn
Dánsko	áno	nie	1,5 – 2,0	Energetika
Česká republika	áno	nie	1,5 – 2,0	Priemysel
Švédsko	áno	nie	1,5 – 2,0	Technológie
Andorra	nie	nie	1,5 – 2,0	Turizmus
Monako	nie	nie	1,5 – 2,0	Služby
San Maríno	nie	nie	1,5 – 2,0	Turizmus
Veľká Británia	nie	nie	1,0 – 1,5	Slabší rast po Brexite
Grécko	áno	áno	1,0 – 1,5	Vysoký dlh
Moldavsko	nie	nie	1,0 – 1,5	Nestabilita
Nemecko	áno	áno	1,0 – 1,5	Slabý priemysel
Taliansko	áno	áno	0,8 – 1,5	Štrukturálne problémy
Rusko	nie	nie	0,5 – 1,5	Sankcie
Bielorusko	nie	nie	0,5 – 1,0	Izolácia

Ako je možné tabuľku interpretovať?

- **Najrýchlejší rast:** východná Európa a krajiny obnovy
- **Stred EÚ:** mierny rast, brzdí priemysel a energia
- **Eurozóna:** rast pomalší než mimo eurozóny
- **Staré ekonomiky** (Nemecko, Taliansko): pod priemerom EÚ

Hostiteľ :

Ďakujem za čitateľsky zrozumiteľné podanie základných faktov o financovaní EÚ a o očakávaných trendoch v tejto oblasti.

AI:

Ďakujem aj ja. Mojm cieľom bolo podať tému tak, aby bola **zrozumiteľná aj pre čitateľa, ktorý sa denne nezaobrá európskymi rozpočtami, infláciou či makroekonomikou**, no zároveň aby nestratila **vecnosť a presnosť**.

Ak by som to mala úplne stručne uzavrieť:

- finančná politika EÚ sa dnes pohybuje medzi **tlakom na stabilitu** a **potrebou reagovať na krízy**,
- inflácia sa síce postupne upokojuje, ale **riziká nezmizli** – najmä v oblasti energií, služieb a verejných financií,
- financovanie Ukrajiny je **novým a dlhodobým faktorom**, ktorý mení spôsob uvažovania o rozpočte EÚ,
- hospodársky rast v Európe bude skôr **mierny a nerovnomerný**, pričom rozdiely medzi krajinami sa budú ešte zväčšovať.

Rozhovor sa skončil, ale poznanie pokračuje.

Pre návrat do webovej aplikácie zatvorte tento dokument.